

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DİYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No. : 23.09.2021-334
Karar Tarihi ve No. : 23.09.2021-8685
Dosya No :73.00.74

Toplantı Yeri
DİYARBAKIR

-I-

Şırnak İli, Merkez, Kasrik-Boğaz Köyü sınırları içerisinde kalan Dıra Mevkii'nde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, özel mülkiyete ait müşterek tapunun 113 ada 115 nolu parselinde kayıtlı Mar Aho (Yukarı Dera) Manastırı'nın 2863 sayılı Kanununun 6. Maddesi kapsamında değerlendirilmesi talebine ilişkin; Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün 14.07.2021 tarih ve 847338 sayılı uzman raporu; Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün, yapıda güvenlik önlemlerinin alınmasına ilişkin 12.07.2021 tarih ve 1545435 sayılı yazısı, yapının tesciline ilişkin kurum görüşlerinin istendiği 13.07.2021 tarih ve 1548221 sayılı yazısı, kadastral haritasının istendiği 13.07.2021 tarih ve 1549280 sayılı / 20.08.2021 tarih ve 1641569 sayılı yazıları; Şırnak Kadastro Müdürlüğünün 16.09.2021 tarih ve 2433159 sayılı yazısı okundu. Ekleri (tescil fişi, harita) ve dosyasındaki bilgi, belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Şırnak İli, Merkez, Kasrik-Boğaz Köyü sınırları içerisinde kalan Dıra Mevkii'nde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, özel mülkiyete ait müşterek tapunun 113 ada 115 nolu parselinde kayıtlı Mar Aho (Yukarı Dera) Manastırı, 2863 sayılı Kanununun 6. maddesi ile Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'in 4. Maddesinde belirtilen "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" niteliklerini gösterdiğinden, anılan Kanununun 7. maddesi kapsamında "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tesciline, yapı grubunun I.(birinci) grup yapı olarak belirlenmesine, hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna;

-2863 sayılı Kanununun 8. Maddesi kapsamında, Mar Aho (Yukarı Dera) Manastırı'nın korunma alanı sınırlarının ekli koordinatlı krokide işaretlendiği şekilde belirlenmesine;

-13.03.2012 tarih ve 28232 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik" gereği, ilgili Tapu Müdürlüğüne 113 ada 115 nolu parselin tapu kütüğünün beyanlar hanesine "Korunması Gerekli I.(birinci) Grup Taşınmaz Kültür Varlığıdır" şerhinin; 113 ada 1 parsel, 113 ada 114 parsel ve 113 ada 116 nolu parsellerin tapu kütüklerinin beyanlar hanesine "bir kısmı, Korunması Gerekli I.(birinci) Grup Taşınmaz Kültür Varlığı Korunma Alanındadır" şerhlerinin, ifade edildiği şekilde konulmasına ve bu işlemlere ait bilgi-belgelerin Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne iletilmesine;

-Mar Aho (Yukarı Dera) Manastırı ile korunma alanı sınırları içerisinde yapılacak olan her türlü fiziki ve inşai (ifraz, tevhit, yeni parsel ihdası, imar uygulaması dâhil) uygulama öncesinde Koruma Bölge Kurulundan izin alınması gerektiğine;

-Mevcut haliyle tehlike arz eden manastırla ilgili gerekli güvenlik önlemlerinin ilgili birimlerce alınmasına;

-Kültür varlığı olan Mar Aho (Yukarı Dera) Manastırı'nın yok olmaması için onarımına yönelik rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin ilgili birimlerce hazırlanarak Koruma Bölge Kuruluna iletilmesine;

-Manastır içindeki muhtelif bölümlerde geçmişte yapılmış kaçak kazılarla ilgili sorumluların tespit edilerek haklarında, 2863 sayılı Kanununun 9. Maddesi doğrultusunda Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmasına, soruşturmanın başlangıç ve sonucundan Kurul Müdürlüğüne bilgi verilmesine;

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DİYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No. : 23.09.2021-334
Karar Tarihi ve No. : 23.09.2021-8685
Dosya No :73.00.74

Toplantı Yeri
DİYARBAKIR

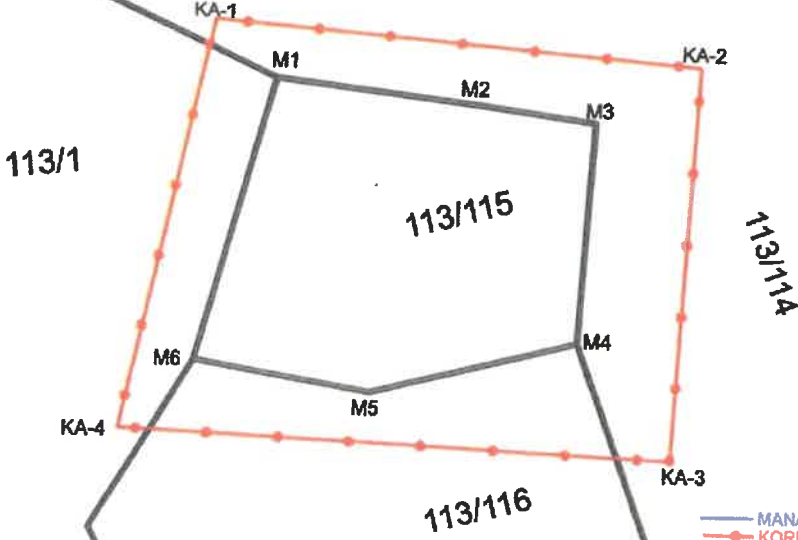
-II-

- Adli makamlardan uygun görüş alındıktan sonra, manastırdaki kaçak kazı çukurlarının ilgili müzesi denetiminde ilgili idarelerce kapatılmasına ve sonucunda hazırlanacak bilgi-belgelerin Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne iletilmesine;
- Manastırda tahribata neden olan özgün yapısına aykırı kullanımlar ile kaçak kazıların önlenmesine yönelik, kolluk kuvvetlerince belirli aralıklarla kontrolünün sağlanmasına karar verildi.

İli ŞIRNAK
İlçesi MERKEZ
Mah/Köy KASRIK-BOĞAZ
Alan MAR AHO (YUKARI DERA) MANASTIRI VE KORUNMA ALANI

Manastır Ada/Parsel : 113/115
Tamamı Korunma Alanında Kalan Ada/Parsel : 113/115
Bir Kısmi Korunma Alanında Kalan Ada/Parsel : 113/1, 113/114, 113/116

23.09.2021 tarih ve 8.685 Sayılı Karar Eki dir.

Men. İl. Kor. Müd.
Bölge Kurulu Müd.

— MANASTIR
— KORUNMA ALANI SINIRI
— PARSEL SINIRI

ED50-3-42 KOOR.

Nokta No	Y	X
KA-1	509226.410	4142274.396
KA-2	509398.415	4142259.971
KA-3	509391.362	4142120.598
KA-4	509195.131	4142129.389
M1	509248.917	4142253.781
M2	509321.408	4142245.081
M3	509361.948	4142239.611
M4	509357.508	4142161.531
M5	509285.038	4142142.951
M6	509221.838	4142153.640

ITRF-3-42 KOOR.

Nokta No	Y	X
KA-1	509217.833	4142094.695
KA-2	509389.837	4142090.270
KA-3	509382.783	4141940.597
KA-4	509186.563	4141949.689
M1	509240.340	4142074.080
M2	509312.830	4142065.380
M3	509353.370	4142059.910
M4	509348.930	4141981.830
M5	509276.460	4141963.250
M6	509213.260	4141973.940

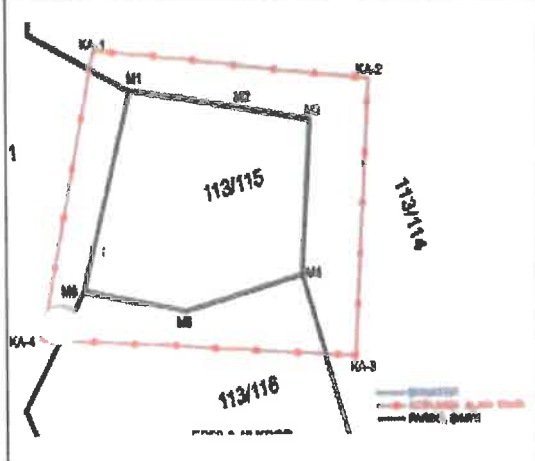
Am. T.
D. Bayal

Mehmet ÖZKAYA
Harita Mühendisi

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ (D.K.V.K.E)	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	HARİTA NO:
İLİ: ŞIRNAK	İLÇESİ: Merkez	MAHALLE/MEVKİ: Kasrik-Boğaz Köyü
SOKAK VE KAPI NO:	KAD.:PAFTA: ADA: 113 PARSEL: 115	KORUMA DERECESESİ
ADI: MAR AHO (YUKARI DERA) MANASTIRI	YAPTIRAN:	YAPAN:
	YAPIM TARİHİ: 7. ve 8. Yüzyıllar (?)	KİTABE:
		MİMARİ ÇAĞI:
		VAKFIYE:

GENEL TANIM: Kilise ve müstemilatlarından oluşan ve kabaca doğu-batı yönde yayılım gösteren manastır; ana kilise, şapel (küçük kilise), konutlar, depo-samanlık amaçlı kullanılan mekanlar, ahır, çeşme (su pınarı) ve çeşitli yaşam alanlarından oluşan yapıların bir arada bulunduğu kompleks bir görünüm arz etmektedir.

KORUNMUŞLUK DURUMU: kötü	TAŞIYICI YAPI: kötü	CEPHE DURUMU: kötü	ORTU DURUMU: kötü	İÇ YAPI DURUMU: kötü	BEZEME DURUMU: --	RUTUBET DURUMU: -
--------------------------	---------------------	--------------------	-------------------	----------------------	-------------------	-------------------

GÖZLEMLER: Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Özel Mülkiyet **BAKIMINDAN SORUMLU OLAN:**

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANITIM: Oldukça geniş bir alana yayılan ve genel olarak kuzey-güney yönde eğimli bir alanda konumlanan manastır kompleksi, kotun yüksek olduğu kuzey bölümünde Mar Aho Kilisesi; kilisenin güneydoğu bitişiğinde küçük kilise (şapel); kilisenin kuzey bitişiğindeki yapı; kilisenin güneyinde küçük avlu boşluğu ve bu avlunun güney, batı ve güneybatı bölümlerindeki yaşam mekânları ile çeşitli diğer yapılar ve bu yapılar arasındaki avlu boşlukları; en güneyde alt kotta bulunan çeşmeden müteşekkildir. Manastırdaki yapılar genel olarak tek katlı ve iki katlıdır. Ana kilisenin narteks bölümü, doğu-batı yönde uzanan dikdörtgen planlıdır. Dar ve alçak tutulmuş olan narteksin üzeri beşik tonozla örtülüdür. Narteksten naos bölümüne geçişi sağlayan kapının lentosunun ortasında, kazıma tekniğiyle oluşturulmuş bir haç planı bulunmaktadır. Parokial plan tipinde olan kilisenin ana ibadet mekânı iki bölümden oluşmaktadır. Batıda naos (hayklo) bölümü, doğuda ise apsis (madıbh) bölümü yer almaktadır. Yaklaşık olarak 14 x 5 m. ölçülerindeki naos, doğu-batı yönde uzanan dikdörtgen planlı tek neften oluşmakta ve üzeri oldukça yüksek tutulmuş beşik tonozla örtülüdür. Üst örtünün neredeyse tamamına yakını yıkılmıştır. Naosun doğusundaki apsis geniş ve yüksek tutulmuş yuvarlak kemerli bir açıklıkla girilmektedir. Apsis kemerinin içine sonraki dönemlerde duvar örülerek, apsis girişi dikdörtgen formlu küçük bir kapıya dönüştürülmüştür. Doğu kısmı yarım daire formunda tutulmuş olan apsis, doğu-batı yönde 3x4 metre ölçülerindedir. Küçük kilise (şapel), ana kiliseye güneydoğu yönde bitişik konumda olup, küçük ölçülerde tutulmuş ve parokial plan tipinde inşa edilmiştir. Manastırın 20 metre kadar güney alt kotunda eyvan tipli planlı olan çeşmesi yer almaktadır. Manastırdaki kilise ve diğer yapılarda ana inşa malzemesi olarak kireç taşı kullanılmıştır. Günümüzde kullanılmayıp metruk durumda olan manastır harap bir vaziyettedir.

TEKNİK BİLGİLER:	ISITMA SİSTEMİ:	
	KANALİZASYON:	
	SU:	
	ELEKTRİK:	
ÖZGÜN KULLANIMI: MANASTIR		
BUGÜNKÜ KULLANIMI: Kullanılmıyor		
ÖNERİLEN KULLANIMI: MANASTIR		

HAZIRLAYANLAR:
 Ahmet DEMİR
 Arkeolog
 Yılmaz ERGİ
 Arkeolog
 Hüseyin GÜLER
 Arkeolog
 14.07.2021

YAYIN DİZİNİ :

ASLI GİBİ	1
Mehriban KARAASLAN	1
Bölge Kurulu Müdürü	1

EKLER :	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	X
KROKİ	X
KİTABE	
VAKFIYE	

TESCİL :
KARAR NO :
KARAR TARİHİ :

REVİZYON:

T.C.
 Diyanet İşleri Bakanlığı
 Kültür Varlıkları
 Koruma Bölge Kurulu
 23.05.2021
 Karar No: 8685

Handwritten signatures and notes at the bottom of the page, including 'M. Bayar' and other names.

